

ULOS EPÄTOIVOSTA
OUT OF DESPAIR

Itsetuhoisuuden ilmeneminen nuorten anonyymissä chat- palvelussa

Alix Helfer

Väitöskirjatutkija

Nuorisotutkimusseura

Ulos epätoivosta -työpaketti 5: Nuoret palvelujen käyttäjinä

- Tutkimus laajentaa perspektiiviä palveluntuottajien ja nuorten itsensä näkökulmaan.
- Työpaketissa syvennetään tutkimustietoa erityisesti nuorten huumekuolemien, itsemurhien ja väkivaltakuolemien ehkäisyn näkökulmasta.
- Tutkimusaineistona: chat-keskustelut, etnografiat, haastattelut.
- Koordinaatiovastuu Nuorisotutkimusseuralla ja A-klinikkasäätiöllä Tuuli Pitkäsen johdolla.

Sekasin-chat

”Ettei yksikään nuori jäisi pahan olonsa kanssa yksin.”

- Valtakunnallinen anonyymi keskustelualusta 12-29-vuotiaille. Sekasin Kollektiivin ylläpitämä sivusto: <https://sekasin.fi/>
- Auki joka päivä arkena klo 9-24 sekä viikonloppuisiin 15-24. Chatissa päivystävät pääasiassa järjestöjen ammattilaiset sekä koulutetut vapaaehtoiset.
- Keskustelut käydään suomeksi tai ruotsiksi (max. 45 min) päivystäjän ja nuoren välillä reaaliaikaisesti tekstaten.
- 32 185 käytyä keskustelua (2022), yhteydenotoista pystyttiin vastaamaan joka viidenteen. Itsetuhoisuus on yhteydenoton syynä joka kymmenennessä keskustelussa.

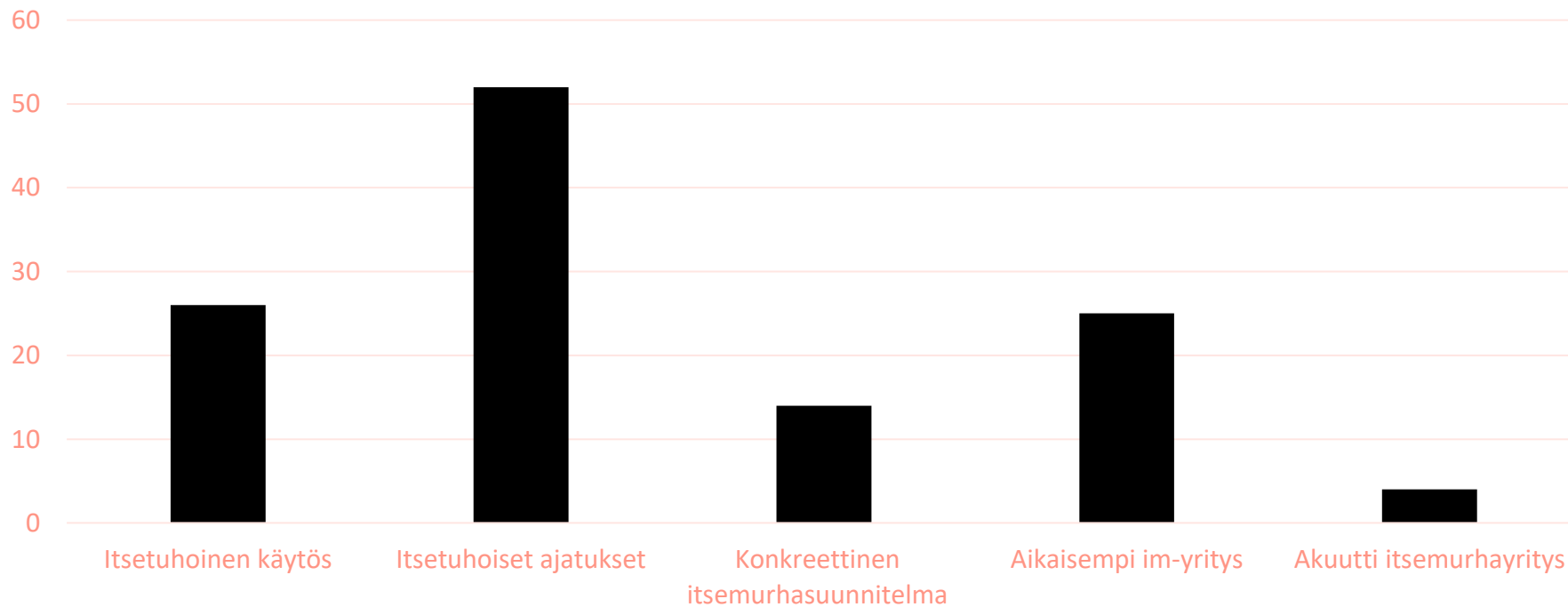
Aineiston raja

- Tutkimusluvan antaneet keskustelut aikaväliltä 21.12.2022-25.05.2023.
- Hakusanat: keskusteluissa mainittuna itsemurha tai itsetuhoisuus.
- Raja: 15-29-vuotiaat, keskustelun pituus vähintään 20 min, positiivinen arvio keskustelun jälkeen, kiintiöidysti ikä/sp.
- Analysoitavana 62 nuoren ja päivystäjän välillä käytyä anonyymiä chat-keskustelua.
- Laadullisessa analyysissä 1) itsetuhoisuuden vakavuus 2) mitä kipupisteitä toivottomuuden taustalla mainittuna 3) mikä estää nuorta hakeutumasta muihin palveluihin?

Alustavia tuloksia: Miten itsetuhoisuus ilmenee chat-keskusteluissa

Itsetuhoisuuden vakavuuden ilmeneminen keskusteluissa (n = 62),

Miksi kuolema on vaihtoehto chat-keskusteluissa?

Luokittelut	Selitys
Pitkittynyt paha olo	Mielenterveys- ja syömishäiriöt, terveyshaasteet
Läheissuhteet	Parisuhdekriisi, yksinäisyys, läheisen kuolema
Paineet	Opiskeluun, työelämään tai aikuistumiseen liittyvät haasteet
Vieraantunut olo	Ulkopuolisuus, arvottomuus, huono itsetunto
Riippuvuudet	Pelit, alkoholi, päihteet
Väkivalta	Pahoinpitelyn kohteena

Miksi nuoret eivät hakeudu kasvokkaisiin palveluihin haastavissa elämäntilanteissa?

Hakeutumisen kynnykset

Ei halua tuottaa pettymystä tai pelko läheisten reaktiosta

Ujous, oman tilanteen vähättely, ei halua myöntää ongelmaa

Mielikuvat palveluista tai pelko seurauksista

Pääsemisen kynnykset

Pudonnut palveluiden ulkopuolelle (esim. vankila, niveltaite)

Ei tiedä mistä hakea apua

Palvelut liian kalliita tai tavoittamattomissa (jonot, sijainti)

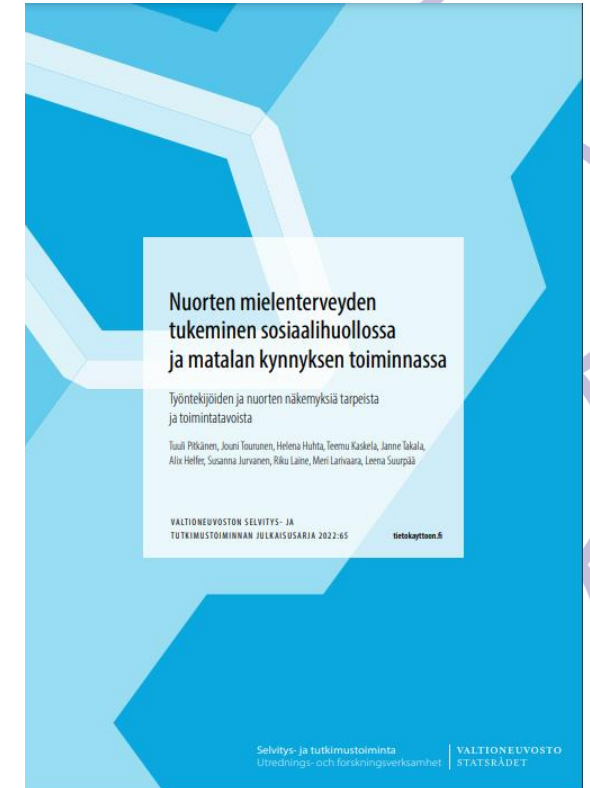
Kielteiset palvelukokemukset

Kokemus, ettei oteta tosissaan tai ettei palveluista ole apua

Kemiat eivät kohtaa hoitotahon kanssa, luottamuspuute

Chat tukipalveluna

Kannattelu silloin, kun saadut palvelut eivät tunnu riittävältä, oikeanlaisilta tai väli kasvokkaisten käyntien välillä tuntuu liian pitkiltä.

Takala, J. & Huhta, H. (2022) *Chat-keskusteluissa esiin nousseet tarpeet ja palvelukokemukset.*

ULOS EPÄTOIVOSTA
OUT OF DESPAIR

Lopuksi: Sekasin – kannattelijana epätoivossa?

- Anonyymi chat avaa näkökulmia nuorten kokemusmaailmaan ja kipupisteisiin.
- Nuorilla tarvetta keskustella rankoistakin aiheista. Vapaaehtoisilla moninainen rooli nuorten pahan olon kohtaamisessa ja toivon rakentamisessa.
- Sekasin-chatillä on oma paikkansa palvelukentällä: nuorilähtöisyys, toistuvien asiakkaiden tukeminen, eteisenä muihin palveluihin.

Kiitos!
alix.helfer@nuorisotutkimus.fi

Tuuli Pitkänen (tuuli.pitkanen@nuorisotutkimus.fi)

Tutkimusta liittyen Sekasin-chattiin

Takala, J. & Huhta, H. (2022) *Chat-keskusteluissa esiin nousseet tarpeet ja palvelukokemukset*. Teoksessa: Pitkänen ym. *Nuorten mielenterveyden tukeminen sosiaalihuollossa ja matalan kynnyksen toiminnassa: Työntekijöiden ja nuorten näkemyksiä tarpeista ja toimintatavoista*. Valtioneuvoston kanslia.

Takala J., Helfer, A. & Pitkänen, T. (2024) Digitaalinen toimijuus ja avunsaamisen oikeutus verkossa (hyväksytty Diginuoruus ja kasvavat erot -kirjaan).

Janne Takalan väitöskirja, HY: mm. *When the highest service threshold is the one on the home door – analysis of youth chat discussions*.

Essi Holopaisen väitöskirja, HY: *Orastavan aikuisuuden haasteet ja paineet digitaalisissa konteksteissa*.

